

ÎNCHEIERE

02 mai 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Tatiana Răducanu
Sveatoslav Moldovan

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Valeriu Jaloba împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și prejudiciului moral

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 ianuarie 2013, prin care a fost admis apelul declarat de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, casată hotărârea Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 21 iunie 2012 în partea încasării prejudiciului material și emisă în partea dată o nouă hotărâre cu privire la respingerea acțiunii în partea dată, în rest hotărârea a fost menținută

constată:

La 12 martie 2012, Valeriu Jaloba a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor al RM cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că prin hotărârea instanței de contencios administrativ a Curții de Apel Chișinău din 11 ianuarie 2012 a fost admisă acțiunea lui împotriva Ministerului Afacerilor Interne RM cu privire la anularea ordinului MAI, anulat pct. 1 din ordinul MAI RM nr. 426 ef din 28 septembrie 2011 în privința lui, restabilit în funcția de șef al Secției securitate internă a Comisariatului general de poliție mun. Chișinău din 28 septembrie 2011 și încasat de la MAI un salariu de funcție. La fel a fost dispusă executarea imediată a punctelor indicate din hotărâre.

Menționează că în ziua pronunțării hotărârii, reprezentantul MAI RM a primit dispozitivul hotărârii judecătorești, la fel și el personal a depus acest dispozitiv la Ministerul Afacerilor Interne. Indică că de asemenea în baza titlului executoriu, executorul judecătoresc a dispus prin încheiere obligarea MAI să execute imediat din data primirii (18 ianuarie 2012) documentul executoriu, solicitare care a fost repetată ulterior la 02 și respectiv 10 februarie 2012, însă MAI RM intenționat nu execută hotărârea judecătorească, ignorând prevederile legii, astfel lipsindu-l de posibilitatea

de a munci și de a primi salariu pentru munca prestată, fapt prin care îi încalcă dreptul la muncă.

Susține că MAI nu doar se eschivează de la executarea hotărârii instanței de judecată, dar se eschivează și de la prezentarea informației solicitate de către executorul judecătoresc cu privire la măsurile întreprinse întru executarea documentului executoriu.

Afirmă că până la înaintarea prezentei acțiuni, începând cu 11 ianuarie curent, zilnic s-a prezentat la locul de muncă pe parcursul orelor consecutive de muncă, însă obligațiile de serviciu nu le poate îndeplini în virtutea neexecutării de către MAI în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, care trebuia să fie executată imediat, de la pronunțare. Ca rezultat este lipsit de posibilitatea de a munci, de a primi salariu și de a-și întreține familia.

Invocă că Ministerul Afacerilor Interne încălcându-i dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, i-a cauzat prejudiciu material în mărime de 8590 lei, pe care urma să i-l achite imediat conform hotărârii judecătorești, respectiv penalitatea pentru întârzierea executării de 455 lei, de asemenea suma de 12674 lei, ce reprezintă salariul pentru perioada 11 ianuarie - 12 martie 2012, ce urma să-l primească în cazul executării hotărârii judecătorești cu restabilirea la serviciu, precum și suma calculului penalității din această sumă, pe care o va estima la ziua adoptării hotărârii de către instanța de judecată.

Mai indică că prin inacțiunile sale Ministerul Afacerilor Interne i-a cauzat suferințe psihice grave, acțiuni recunoscute prin legislație ca prejudiciu moral, pe care îl estimează în sumă de 12202 lei, ce reprezintă două salarii de funcție.

În temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, solicită constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, acordarea unei satisfacții echitabile din bugetul de stat în contul reparării prejudiciului material și moral la suma de 33921,25 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

În cadrul dezbaterilor judiciare Valeriu Jaloba a depus cerere de concretizare a cerințelor sale, solicitând constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, acordarea unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului material și anume în sumă de 9887,09 lei ce constituie suma de 8590 lei - un salariu neachitat conform hotărârii judecătorești + 1297,09 lei - calculul procentului de întârziere; în sumă de 2476,6 lei - penalitatea pentru neachitarea salariului pentru perioada 28 septembrie 2011- 11 ianuarie 2012; în sumă de 34246,7 lei ce constituie salariul ratat pentru perioada 11 ianuarie 2012-11 iunie 2012; în sumă de 1982,52 lei ce constituie penalitatea de întârziere pentru neachitarea la timp a salariului pentru perioada 11 ianuarie 2012- 11 iunie 2012, încasarea cu titlu de prejudiciu moral suma de 13758 lei și cu titlu de cheltuieli de judecată 8 lei, iar în total suma de 62358,91 lei.

În susținerea cerințelor sale a indicat că prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 11 ianuarie 2012 a fost admisă acțiunea lui împotriva Ministerului Afacerilor Interne cu privire la contestarea actului administrativ, restabilirea în funcție și încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu și repararea prejudiciului moral, prin care a fost anulat pct. 1 al ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 426 ef din 28 septembrie 2011 în privința lui, restabilit în funcția de șef al Secției

securitate internă a Comisariatului general de poliție mun. Chișinău din 28 septembrie 2011 și a fost încasat de la Ministerul Afacerilor Interne a unui salariu de funcție 8590 lei. Hotărârea în partea dată s-a supus executării imediate.

Menționează că de asemenea prin aceeași hotărâre, devenită irevocabilă prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25 aprilie 2012, a fost încasat de la Ministerul Afacerilor Interne salariul mediu în folosul lui pentru perioada lipsei forțate de la serviciu 28 septembrie 2011-11 ianuarie 2012 în sumă de 20304 lei, prejudiciu moral în sumă de 17180 lei și cheltuielile pentru asistența juridică în sumă de 2500 lei, iar în total suma de 39984 lei.

Indică că la 09 februarie 2012, executorul judecătoresc, prin proces-verbal a constatat fapta neexecutării de către MAI a documentului executoriu, care la 10 februarie 2012 a fost înaintat Ministrului, fiind înregistrat în cancelaria MAI cu nr. 948 din aceeași zi. Ulterior, la 13 februarie 2012, executorul judecătoresc a înregistrat în cancelaria Judecătoriei Centru mun. Chișinău, demers cu anexarea procesului-verbal, prin care a solicitat aplicarea măsurilor prevăzute de legislația în vigoare către MAI, pentru neexecutarea documentului executoriu.

Susține că în aceeași zi, executorul judecătoresc a recepționat scrisoarea, prin care MAI a confirmat primirea spre executare a documentului executoriu și a comunicat că la 26 ianuarie 2012 a contestat încheierea executorului judecătoresc, ca motiv fiind invocată încălcarea principiului teritorial prevăzut de art. 30 Codul de executare. Totodată a informat că procedura de executare a fost inițiată.

Afirmă că la 27 februarie 2012, Judecătoria Centru mun. Chișinău a examinat cauza civilă la cererea MAI cu privire la contestarea încheierii executorului judecătoresc și a respins acțiunea, hotărâre care a devenit irevocabilă la 16 martie 2012, în temeiul art. 254 alin. (2) lit. a), ca urmare a expirării termenului de atac.

Insistă că Ministerul Afacerilor Interne, încălcându-i dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, i-a cauzat prejudiciu material, prin neachitarea la timp a salariului și lipsirea de sportul la salariu stabilit prin Hotărârea Guvernului, pe care este ținut să-l repare.

La fel indică că prin acțiunile ilegale ale conducerii MAI, manifestată prin neexecutarea documentului executoriu, i-a fost cauzat și prejudiciu moral, exprimat prin suferințe psihice.

Ulterior, Valeriu Jaloba a mai depus o cerere de concretizare a cerințelor, solicitând constatarea faptului încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 11 ianuarie 2012, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25 aprilie 2012, acordarea unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului material și anume suma de 9981,58 lei, ce constituie din 8590 lei - salariu neachitat conform hotărârii judecătorești și inclusiv 1391,58 lei - calculul procentului de întârziere; suma de 2679,6 lei - penalitatea pentru neachitarea salariului pentru perioada 28 septembrie 2011-11 ianuarie 2012; suma de 36347,66 lei - salariul ratat pentru perioada 11 ianuarie 2012-21 iunie 2012; suma de 2283,2 lei - penalitatea de întârziere pentru neachitarea la timp a salariului pentru perioada 11 ianuarie 2012-21 iunie 2012, încasarea cu titlu de prejudiciu moral suma de 13758 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată suma de 8 lei, iar în total suma de 64876,04 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 21 iunie 2012 acțiunea a fost admisă, constată încălcarea dreptului la executare în termen a hotărârii judecătorești din 11 ianuarie 2012, încasat de la Statul Republica Moldova prin

intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Valeriu Jaloba suma de 64884,04 lei, dintre care cu titlu de prejudiciu material de 51118,04 lei, cu titlu de prejudiciu moral suma de 13758 lei și 8 lei cu titlu de cheltuieli de judecată. Totodată s-a dispus în conformitate cu art. 243 CPC RM, în cazul neexecutării hotărârii în termen de 90 zile de la data când aceasta va deveni definitivă, se va percepe de la Ministerul Finanțelor în beneficiul lui Valeriu Jaloba dobânda de întârziere determinată conform art. 619 Cod civil, chiar și în lipsa vinovăției.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 ianuarie 2013 a fost admis apelul declarat de către Ministerul finanțelor al RM, casată hotărârea primei instanțe în partea încasării prejudiciului material și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea în partea dată a fost respinsă. În rest hotărârea a fost menținută.

La 07 martie 2013 Ministerul Finanțelor al RM a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând că instanțele și-au întemeiat hotărârea pe circumstanțe, care nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente.

Menționează că conform informației executorului judecătoresc A. Bănărescu, în scopul executării imediate a respectivului document executoriu au fost întreprinse măsurile de rigoare prevăzute de legislație. Ulterior însă, încheierea executorului judecătoresc nr. 056-207/12 din 18 ianuarie 2012 privind intentarea procedurii de executare a fost contestat de către debitor și se examinează la Judecătoria Centru.

Susține că în acțiune intimatul face referire la calitatea procesului și nu aduce careva argumente și dovezi care ar motiva tergiversarea unei anumite cauze, pe când art. 2 al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 prevede expres că dreptul la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Consideră că intimatul nu a prezentat careva probe că s-ar fi adresat cu vreo cerere privind accelerarea examinării cauzei.

La fel indică că conform Codului civil este stabilit că prin noțiunea de prejudiciu moral se înțeleg suferințele psihice sau fizice cauzate prin acțiuni sau omisiuni care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparțin persoanei din momentul nașterii sau la bunurile dobândite prin lege. Obligația de a dovedi faptul pricinuirii prejudiciului moral o exercită partea vătămată, de aceea în cererea despre compensarea prejudiciului moral aceasta trebuie să indice de către cine, în ce circumstanțe și în baza căror acțiuni i-au fost cauzate suferințe morale (psihice) sau fizice, prin ce se manifestă acestea.

Afirmă că în speță este imposibil de stabilit mărimea prejudiciului, deoarece intimatul nu a probat existența acestuia.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate

la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Ministerul Finanțelor al RM nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurenta nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Ministerul Finanțelor al RM, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Ministerul Finanțelor al RM ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul Ministerului Finanțelor al RM se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Tatiana Răducanu
Sveatoslav Moldovan